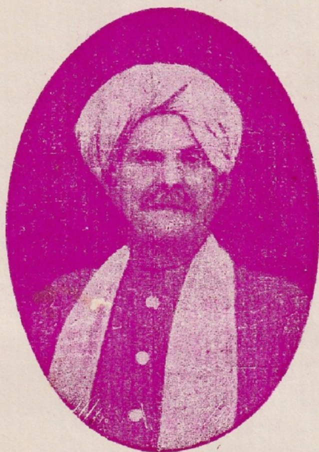
કચ્છી હિંદી પહેલા પુસ્તક

લેખક
વકીલ લાલજી નાનજી જોષી
ધનંજયાશ્રમ કચ્છ—નળીયા

પ્રકાશક
વકીલ લક્ષ્મીનારાયણ લાલજી
ધનંજયાશ્રમ કચ્છ—નળીયા

પ્રથમાવૃતિ ૧૦૦૦ મૂલ્ય ૦-૮-૦

તા. ૨૯।૯।૧૯૪૯

કર્તાના બે બોલ

જે ભાષાને જીવતી રાખવાના મારા મનમાં મનોરથ હતા તે આજે ૬૮ વર્ષની વૃધ્ધ વયે પુરા પડે છે.

એક કચ્છી તરીકે મને અપાર આનંદ થાય છે.

આ લીપી પર મારા કચ્છી બંધુઓનું આકર્ષણ વધો અને એ લીપી દ્વારા તેઓ કચ્છી ભાષાને જીવંત રાખો એવી પ્રભુ પાસે પ્રાર્થના છે.

કચ્છી ભાષાનું વ્યાકરણ અને શબ્દ કોષ બન્ને તૈયાર છે પ્રસિધ્ધી માટે વધુ ધનકોષની જરૂરત છે ઉદાર કચ્છી પ્રજા પોતાનીજ એ સમૃધ્ધિ મારી હયાતીમાંજ મારી પાસેથી સાચવી લેશે એવી આશા રાખું તો અસ્થાને નહિ ગણાય.

ધનંજયાશ્રમ
કચ્છ નળીયા
તા. ૨૯-૯-૪૯

વકીલ લાલજી નાનજી જોશી

પ્રકાશકના બે બોલ

આવી ન્હાનીશી? પુસ્તીકાને પ્રસ્તાવનાની જરૂર હોતી નથી છતાં વાસ્તવમાં આ ન્હાની લાગતી પૂસ્તીકાનું મહત્વ વધારે છે એટલે આ પુસ્તીકા અને તેના પ્રકાશનના હેતુ જાણવા ઘણા જરૂરી છે.

કચ્છ, ભારતવર્ષની પશ્ચિમે આવેલો રણ અને સમુદ્રથી છુટો પડેલો ડુંગરાળ પ્રદેશ છે તેની સંસ્કૃતી, પ્રકૃતિ અને ભાષા બીજા દેશના કોઇપણ ભાગથી જુદા છે. આ દેશમાં ચાલતી બોલીને કચ્છી બોલી કહે છે. અને આ દેશના વતનીઓને કચ્છી કહેવામાં આવે છે.

કચ્છ અને બૃહદ કચ્છમાં કચ્છી ભાષા બોલનારા વીસ લાખ માણસો વસે છે. બીજી અન્ય ભાષાઓની શબ્દ સમૃધ્ધિને મુકાબલે કચ્છી ભાષાના શબ્દો લગભગ ૮૦,૦૦૦ થી પણ વધારે છે, હજારો વર્ષના પટ બદલી ગયા છતાં આ દેશ પોતાની સંસ્કૃતિ પ્રકૃતિ અને ભાષા જાળવી રાખ્યા છે.

કચ્છના લોકો સાહસશુર છે કચ્છથી બહાર હજારો માઇલ દુર કઠીન પ્રયાસો કરી જુદા જુદા ભુ પૃષ્ઠ પર કચ્છ દેશની આણ વર્તાવતા રહ્યા છે. કચ્છમાં બહાદુરો છે, દેશ પ્રેમીઓ છે, શ્રીમંતો છે, બધુંએ હોવા છતાં કચ્છી બોલી કિંવા ભાષા લખવા માટે અત્યાર લગી લિપી નહોતી અને તે માટે કોઇનું ધ્યાન પણ ખેંચાયું નહતું.

હજારો વર્ષથી એકજ વર્ચસ્વ હેઠળ ચાલતા તંત્રમાં તે માટે પ્રયત્ન કરવાની જાણે જરૂર પણ દેખાઇ ન હતી પણ હવેતો કચ્છ હિન્દી સંઘના તંત્ર હેઠળ આવ્યુ છે મુખ્ય તંત્ર વાહકો પણ મુખ્ય ભાગે પરદેશી છે અને રહેશે ત્યાં આ દેશની સંસ્કૃતિ પ્રકૃતિ અને ભાષાને જીવંત રાખવાની ઘણીજ જરૂર છે.

આ જરૂરત આ પુસ્તીકાથી પુરી પડશે એવું અમને લાગે છે.

નવી લીપી બનાવવા નું કાર્ય આપણે ધારીએ તેટલું સહેલું નથી કારણ કે દુનિયાની ઘણી લીપીઓના અક્ષરો જોવા પડે છે બીજા અક્ષરોનો નમુનો ન બની જાય તે પણ ખાસ લક્ષમાં રાખવું પડે છે સદરહુ લીપીનાના કર્તાએ એ બધી વસ્તુ ધ્યાનમાં રાખી છે.

વળી નવી લિપી સુગમ થાય અને અક્ષરો પણ સુડોળ થાય તે જોવા તરફ કર્તાએ ખાસ લક્ષ રાખ્યું છે.

આ નવી લિપીને કચ્છી લિપી તરીકે આપુસ્તિકામાં સંબોધી છે તેના કારણ એ છે કેઃ—

(૧) આ લીપી કચ્છના સુપ્રસિધ્ધ સાહિત્યકાર શ્રી લાલજી નાનજી વકીલ એક કચ્છી ધરતીના પૂત્રે બનાવી છે.

(૨) કર્તાને આ દેશની ભાષા સુધારવા પ્રત્યે ખુબ પ્રેમ છે કચ્છી ભાષા સારી રીતે સાહિત્યની દ્રષ્ટિએ લખી શકાય તેવા પ્રથમ તેમણે સ્વદેશના સવત ૧૯૮૧–૮૩ના દિપોત્સવી અંકોમાં પ્રયત્ન કર્યા છે.

(૩) કચ્છનું રાષ્ટ્ર ગીત " મુંજી માતૃ ભુમી કે નમન,, સૌથી પહેલાં સવંત ૧૯૬૧ માં બનાવ્યું

(૪) કચ્છ બીજી શહેનશાહતોની મુકાબલે રહે એ દ્રષ્ટિથી તેમણે બેંડમાં વાગી શકે તેવું અંગ્રેજી રાહ અને કચ્છી ભાષામાં "કચ્છનું રાજ્ય ગીત" રચ્યું અને કચ્છની સરકારે તેને મંજુર કર્યું હતું.

(૫) આલિપીમાં કચ્છી ભાષામાં બોલાતા તમામ અક્ષરો, સ્વર, અલ્પ સ્વર, દિર્ઘ સ્વર સંપૂર્ણ આવી જઇ ભાષાનો પુરો ભાવ બતાવી શકે તે બધા અક્ષરો આવી શકયા છે.

(૬) આ "લિપી" કચ્છ માટે અને કચ્છી ભાષા જીવંત રાખવાના ઉદ્દેશથી કચ્છ મધ્યેજ બનાવવામાં આવી છે.

એવી રીતે આ લિપીને શુધ્ધ કચ્છી લિપી કહી શકાય તેમ છે અને દુનિયાની દરેક લિપીનો જન્મ એ રીતે થયો છે.

આ લિપીને અપનાવવાની પોતાને કચ્છી કહેવડાવતા દરેક માણસની નૈતીક ફરજ છે અને આ લિપીનો પ્રચાર કરવાની કચ્છના શ્રીમંતોની અને કચ્છના વિદ્વાનોની બેવડી ફરજ રહે છે.

કેટલીક વખત એમ પણ કહેવામાં આવે છે કે જે લિપીનો પ્રચાર નથી તેનો હવેના સંયોગોમાં પ્રચાર થવો અશકય છે કારણ કે ભાષાઓથી દેશના ભાગલા પડે છે અને તેની દેશ પર બહુ માઠી અસર પડે છે આ મતથી અમે જુદા પડીએ છીએ કારણ કે દરેક

દેશના ભાગલા તો કુદરતે તેની હદ સનંદ દોરી જુદા બનાવ્યા છે અને તે મટી શકવાના નથી દરેક દેશને તેની પોતાની ભાષા પણ રહેશે અને મધ્યમ ભાષા તરીકે હિન્દી રહેવાની છે અને તેથી દેશનું અહીત થવાની કલ્પના કરવી એ મોટી ભુલ છે.

કચ્છને ગુજરાત બનાવવાની કલ્પના કરવી એ તેથી મોટી ભુલ છે કારણ કે કચ્છ ગુજરાત નથી અને કચ્છમાં વસતા લોકો સ્વભાવે સસ્કૃતિએ અને બોલીએ ગુજરાતી બની શકવાના નથી.

આ દેશના લોકોને ગુજરાતી શીખી તે પછી બીજી કેળવણી લેવી પડે છે જેમાં કેટલાક વર્ષોનો ભોગ અપાય છે કારણ કે કચ્છ ગુજરાત ન હોવાથી ગુજરાતી વાંગમયનો લાભ તે લઇ શકતો નથી તેના કરતા આ દેશના બાળકોને સીધી કચ્છી બોલીમાંજ હિન્દી અંગ્રેજી શિક્ષણ અપાશે તો તેથી કચ્છના વિધ્યાર્થીનું વ્યક્તિત્વ વધુ ખીલશે.

ગર્ભથી કચ્છી ગળથુથી પામેલા કચ્છી બાળકને કચ્છી ભાષા સમજવી જેટલી સહેલી પડે છે તેટલી ગુજરાતી સમજવી સહેલ નથી દેશ પ્રત્યેના પ્રેમથી પ્રેરાઇ શ્રી લાલજીભાઇએ વર્ષોની મહેનતને અંતે જે કૃતિ કરી છે તેને પ્રસિધ્ધ કરવામાં ગૌરવ માનીએ છીએ જ્યારે ૬૮ વર્ષના એ વૃધ્ધ સાહિત્ય તપસ્વીના ચરણે તેમની આકૃતિ ધરાશે ત્યારે તો તેમને જે આનંદ અને ઉલ્લાસ થશે તેનું વર્ણન થઇ શકે તેમ નથી.

લીપીના બ્લોક મરાઠી કૃતિકારે તૈયાર કર્યા હોવાથી અને હિંદી દેશનીસર્વશ્રેષ્ટ રાજ ભાષા બને તેમ હોવાથી આ લીપીના બ્લોક કચ્છી હિન્દીમાં તૈયાર થયા છે.

અક્ષરનો વળાંક ક્યાંથી શરૂ થઇ ક્યાં પુરો થાય છે તે પણ આ પુસ્તિકામાં બતાવાયો છે.

ક્રમમાંક્રમ કચ્છી શાળાઓના શિક્ષકો આ પુસ્તક દ્વારા સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓની તેના અભ્યાસ ક્રમ ઉપરાંત આ લીપીનું શિક્ષણ આપી આ લીપીના વિકાસમાં મદદ કરી શકે છે અને એ રીતે તેઓ કચ્છી લીપી પ્રચલીત કરશે.

કચ્છી બોલી એક સંસ્કારમતી ભાષા છે. તેનું વ્યાકરણ પણ આ પુસ્તક ના કર્તા એ તૈયાર કરેલ છે અને ૮૦,૦૦૦ શબ્દો નો કચ્છી શબ્દ કોષ પણ તૈયાર છે આ બન્ને પુસ્તકોને પ્રસિધ્ધ કરાવવા માં જગતમા અજોડ ઉદાર ગણાતા કચ્છી શ્રીમંતો મદદ કરશે તો કર્તા ની એક ત્રીસ વર્ષની જહેમત સફળ થઈ ગણાશે.

કચ્છના સાહીત્યકારો વિદ્વાનો કચ્છી ભાષા દ્વારા સાહિત્યનું સર્જન કરશે ત્યારે દુનિયાની નજરે અણ વિકસીત ગણાતી કચ્છી ભાષા સમૃધ્ધ સંસ્કાર વંતી બનશે

જેવી છે તેવી આકૃતિ અમે કચ્છી પ્રજાની સેવામાં તેમના સહકાર યાચના સાથે રજુ કરીએ છીએ

તા. ૨૮-૯-૪૯ વકીલ લક્ષ્મીનારાયણ લાલજી જોશી

ભૂજ

(કચ્છી ભાષામાં નામું કેમ લખાશે તેનો સાદો નમુનો)

ખાતા વહી જો નમુનો

શાહ નેમચંદ કાલીદાસ જો ખાતો સવંત ૨૦૦૬ ના ભાદરવા સુદ ૧૫ વટા ચાલુ

જ	ઉ
૪૦] મેલ પન્નું ૪૪ ભાદરવા વીદી ૨ ને શુકરે	૨૪॥= નોંધ પનું ૯૮ ભાદરવા વીદી ૧ ખન મણ ૫ હા. ભાગચંદ
૨૦] આણંદલાલ જે હવાલે જ્યું	૧૪॥= નોંધ પન્નું હીકડો સોને હીકડો ભાદરવા વીદી ૨ ગુડ મણ હીકળો હા. નેમચંદ
૨૦] ઘી શેર ડો પ્રત બીં લેખે	૧] જમે ભાકી ચેં સે
૪૦	૪૦

હુંડીજો નમુંનું

સ્વસ્તાન શ્રી મુંબઈ મધ્યે શેઠ આણંદલાલ ગીરધર જોગ લીખંધલ નરીએજા શા શાંગણ હીરજી જા જે જીનેંદ્ર વાંચજા બાધ હીતાનું રૂપીયા ૧૦૦] અખરે સો ઠા. વિસનજી કાનજી વઢાનું ગેડાંએં શે મુદત તુરત ડીસંધે ઠામ ઠેકાંણું તપાસે મુદત રોજ ૪ ચારમેં શાહ જોગી વર્તે ડીજા નિશાની કાગરમે લીખંધાસી મિતી સંવત ૨૦૦૬ જા ભાદરવા વદ ૨ હા. શાગણ હીરજી પીંઢ.

શા. શાંઘણ હીરજી જી સહી. હા પીંઢ

કચ્છી ભાષામેં ખત કીંય લીખાંધા તેંજો નમુંનો

સંવત ૨૦૦૬ ને ભાદરવા વિદ ૨ પૈસા દીંધલ ઠા. વિસનજી કાનજી વદ્દા ગીનંધલ છાહુરાજો ઓઠી આણ જખરા જેસા જત કલધાર રૂપિયા ૬૦૦] અખરેં છસો પુરા રોકડા ધનીક ધણી વદ્દા ગેડાઐં તેમેં મુંજે કરમ ભાગજો ખેતર હિકડો નાલો આજોર જમીન પ્રાજા બ પક્કા પુરા ચંદર સુંરજ ઉગે ઉલે તે સુધી અઘાટ મંઢેડીનુંઅય. સેડેંજી વિગત

ઉગોણું: ભણસાણી માલે હરજી વારેજા ખેતર કયાડ અય.

ઓાતરો ભણસારી ડામ દેવેવારેજો ખેતર ઘસ અય.

વાંઉ સીંધલ તમાચી કાંયે જો વાડો અય.

દખણું વાટ ગઢ઼ા વાટ ગામ મ્યાનું અચી નળીયે વીંચેતી.

ઈન રીતે ચૈ સેડે મીંજ ખેતર અજોર પ્રાજાબ રાગવાગ, હધ સનંધ સેડાવેડાં પૈ લૈ આતાર પાતાર અધવચ્ચ શીખે ભોગભાગ બાબસુબ તરોટ ઉપની જીંકી મુંઓ હક્ક અય તે સોત અઘાટ હમીરાવારા મંઢેડીનું ઐ પૈસા રોકડા મુંજે છોકરે જગમાલજે વિંયા લાય ગેડા ઐં મુજો કો પણ હક્ક રખતી આર ઉભેજી આંટ રખૈનાય ઈનમે તુતફતુર થીયે ત આંઉ ઘર વરાઉ જવાબ કરીઆં એડો ઠરાવ શુંધ્ધિ બુધ્ધિ સેં ખત રાજીખુશી સે નરી એ મેં વીઈ લીખીડીનું અય.

મતો **શાખું**

ચીઠ્ઠી ચપાટ્ટી કિંય લિખાધી તેંજા નમુના

દિનેશ

કાલ પાં સરઘસમેં હલેજે વિચાર કે ઓ હો ઈ ગાલ ચોક્સ હુ એત ક્યાનું કીથ ભેરા થીંધાશું સે ટાઈમ સોત લીખી હલાઈજ઼િ એણી આશા રખાંતો

લીખંધલ

તોજોજ

હરેશ

જવાબ

હરેશ ?

સવારે ડોએ વગે મુજે ઘરે અચીજ ચાપી પો પાં જખુભા જે દુકાન વટ્ટા સરઘસ મેં જોડાંધાસીં

લી તોજોજ

દિનેશ

—

પ્રિય ભેણ વાસંતી ?

તોજો કાગર વાંચે ખુશી થીઈ તો પરિક્ષા પાસ કે ઈ સુંણી તોકે ભેટ ડીનેજો મન થ્યો અય.

અજ ભાયખલે મોજ઼ તો લાય નીંઢી મોટર ગેડી અય રમણ દેશમે અચીંધો તેં સાથ હલાઈ ધોશ.

શીખે મેં ખુબ ધીલ રખજ

લી.

રામુભાજા આર્શિવાદ

સાહિત્યજી દ્રષ્ટિસેં કચ્છી ભાષા.

"રામુ,,

"જી,,

"કિડાં ઐંયે,, કાકે પુછયો

'.જી આંઉ અભ્યાસ ખંડમે વાંચીઆંતો,,

રામુ હીકડો સુધીર છોકરો હો સોરેં વરંજો કુમળો જુવાન પીઢ જે અભ્યાસ ખંડમે જ્યોગ્રાફી વાચે યીં હો કાકાજી રામુ મથે મમતા હુઈ જેં કારણ ગરિબી છતાં રામુજો અભ્યાસક્રમ અગીયા વધી યીં હો.

(એક અપ્રગટ પુસ્તકમાંથી)

સાહિત્ય દ્રષ્ટિએ કચ્છી કાવ્ય.

કાં કુલમેં ભુચ ખોટ કાં ભમરેમેં ભાવજી,
લગી હુએજ ચોટ ? તપેલી રાત પ્રભાત પે!– ૧
કદડો ખણેલાય કાન ક કાલિયકે નત્થણ વ્યો,
ઉડાયેં કંધે તાન કાલિંદી અજે નીરતા, – ૨
ક ઈન્દ્ર ભુલી સ્વાહાકાર આહાકારી અંધરજી
મેંઘ હલાયેં બાર કારૂડે કેઅડી જુડી ? – ૩

("રણ-મોકલ" માંથી)

NEW ALPHABETS નવલિપિ नवलिपि

વ્યંજનો:

K	KH	G	GH	N	
क	ख	ग	घ	ङ	
ક	ખ	ગ	ઘ	ઙ	
CH	CHH	J	J	Z	N
च	छ	ज़	ज	झ	ञ
ચ	છ	જ઼	જ	ઝ	ઞ
T	TH	D	DH	D	N
ट	ठ	ड	ढ	ड़	ण
ટ	ઠ	ડ	ઢ	ડ઼	ણ
T	TH	D	DH	N	
त	थ	द	ध	न	
ત	થ	દ	ધ	ન	
P	F	B	BH	M	
प	फ	ब	भ	म	
પ	ફ	બ	ભ	મ	
Y	R	L	V	SH	
य	र	ल	व	श	
ય	ર	લ	વ	શ	
SH	S	H	L	XH	DNya
ष	स	ह	ळ	क्ष	ज्ञ
ષ	સ	હ	ળ	ક્ષ	જ્ઞ

દરેક અક્ષરની નોંધાનો બેવડવાથી બેવડા અક્ષર બને છે રદેર-રબ્બર પહેલા વર્ગના દરેક અને ચોથા પાંચમા વર્ગના મથાળાના ભાગ સાથે-તેમજ વર્ગ બીજાના વ્યંજન નીચે અને બાકીના વ્યંજનોને કંઠથી અથવા સગવડ પ્રમાણે જોડે જોડીને લખવાથી જોડાક્ષરો બને છે. જેમકે:- રક્ષ્યા - રખ્યા સામ્રાજ્ય - સામ્રાજ્ય. અલ્લાહ - અલ્લાહ. દેશ. બધા અલ્પ સ્વરની નીશાની છે અલ્પ ઈ-ઉ અને એ ઓ માં પ્રથમના અક્ષર સાથે "ય" જોડવાથી જેમ મ્યટ-મિટ અને અલ્પ ઉ તથા ઓ-વખતે વ્યંજન સાથે "વ" જોડવાથી ઠીક ઉચ્ચાર થાય છે પહોળા ઉચ્ચારો ની નીશાની " આ પ્રમાણે અર્ધચંદ્રાકૃતિ છે ઉચ્ચાર અંગ્રેજી MAT — BAT જેવો થાય છે. અલ્પ ઉ "મુડ" - "મ્વડ" સુઝ-સ્વઝ બતાવ્યા પ્રમાણે "ક"ની માફક જ બારાખડી બને છે. નવ અક્ષરોમાં મુખ્યત્વે અર્ધ ગોળાકૃતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

લેખક: ધાપુજી નાનજી. ગોહેલ

અક્ષર લખવાની શરૂઆત જ્યાંથી કરવી જોઈએ ત્યાં ૧ નો આંક કરેલ છે વળાંક ઉપર ૨ અને અંત્ય સ્થાન ઉપર ૩ નો આંક કરેલ છે. જે અક્ષર ઉપર વિશેષ ચિહ્ન આવે છે ત્યાં ૪ નો આંક છે. ઘણા વળાંક આવે છે. એવા બેજ અક્ષર "ૠ" અને ઌ છે તેમના વળાંકે વળાંકે ચઢતા આંક કરેલા છે તે પ્રમાણે અક્ષરો લખાય છે.

क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न

प फ ब भ म य र ल व श ष स ह ळ क्ष ज्ञ । ।

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ ઞ ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ ન

પ ફ બ ભ મ ય ર લ વ શ ષ સ હ ળ ક્ષ જ્ઞ । ।

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०

[illegible]

[illegible]

हे मां तेरा लोचन मंदीर खोल.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

जो दया और प्रेमकी सत्यशक्ति है जीससे बडकर कोइ और आश्रय नही. जीसका सारा संसार सुमरन करता है उसका पादपुजन करके यह पुस्तिका लिखता हुं. उन्हकी सुखदेनेवाली दया होनेपर ज्ञान मंदीरके दरवाजे खुल गये दयाभंडारकी दयासे ककीमे खनी तैयार हो चुकी है. १

हे हृदय आनंद भरके उछल. हे आंखे प्रेमाश्रु भरभर (शक्ति मां)का पाद प्रक्षालन कर. अब अंधेरी रात गुजर चुकी है, प्रभात होकर सुर्य सर हो चुका है. २
तुने नदीआ और सागर पार कीये तुने घाटा जंगल बी पार कीया. (अब कोइ डर नही) देख मां पुकारती है, "आगे चल आगे चल." ६
मयँ साथमे हु.

કચ્છી	ઉચ્ચાર	हींदी
[illegible]	પાઠ પહેલો	पाठ पहला
[illegible]	અ, આ, ઈ, એ.	अ, आ, ई, ए.
[illegible]	મ્યટ	गाल
[illegible]	મટ	मटका
[illegible]	મીટ	नजर
[illegible]	મેટ	एक प्रकारकी चीकनी मिट्टी.
[illegible]	કુર	देवतासंगि राहुआ भुक्ता, भुरभुरा
[illegible]	કર	कर हाथ
[illegible]	કીર	तोता
[illegible]	કેર	कौन
[illegible] મઠો	[illegible] મીઠો	[illegible] મઠો
मधुर	नीमक	मठ्ठा, छाछ, रायता, कम

કચ્છીમાં જાતિ બે છે. નરજાતિ અને નારીજાતિ

શબ્દના પ્રકાર પાંચ છે.

નામ, સર્વનામ, વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યય.

વાક્યમાં ક્રિયાનો કરનાર તે કર્તા, ક્રિયા જેના પર ~~થાય~~ જેના માટે થતી હોય તે કર્મ અને જે શબ્દ ક્રિયા દેખાડે તે ક્રિયાપદ.

[illegible]	પાઠ બ્યો.	पाठ दुसरा
[illegible]	મા.	मा.
[illegible]	ભેણ-ભેણેંઓ	बहिन - बहन बहनोंमें-बहनें
[illegible]	બાપા	दादा, बाप.
[illegible]	ભા-ભાભી	भैया-भाभी. भाइ- भावज.
[illegible]	પુતર-પુત્ર બેટો.	पुत्र, बेटा.
[illegible]	પોતરો.	पौत्र.
[illegible]	દાદા દાદી	दादा-दादी.
[illegible]	ફુઆ ફુઈ	फुफा फुफी.
[illegible]	મામા મામી	मामा-मामी.
[illegible]	કાકા-કાકી	चचा-चची.
[illegible]	માસા-માસી	मासा-मासी
[illegible]	જમાઈ	जवाइ, जमाइ. जामाद-जामाता

નામ:- જે શબ્દ સંજ્ઞાવડે કોઈ પ્રાણી, પદાર્થ, વનસ્પતિ ભાવ ગુણ સમુહ ભાવ ક્રિયા વીગેરે ઓળખાય તે.

નામના પ્રકાર:- વિશેષ નામ, ભાવ અથવા ગુણનામ, સમુહનામ વિશેષણનામ, કૃદંતનામ, ક્રિયાવાચક નામ, સામાન્યનામ.

વિશેષનામ:- અમરનાથ, કીર્તિચંદ, મુંબાઈ, ગંગા, કલકત્તા હીમાલય. (જે સંજ્ઞાથી ચોક્કસ પ્રાણી પદાર્થ ઓળખાય તે.)

ભાવ-ગુણનામ: સૌજન્ય, કલ્યાણ, વિનય, દયા, પ્રેમ, ક્ષમા

કૃદંત:- ખેંધલ-પીધલ, પીધેલો, મરેલ, મારીયલ, હલંધલ

વિશેષણ નામ:- મીઠાશ, રતાશ, હવાસ, લબાઈ ઉંચાઈ

સમુહનામ:- વર્ગ, ધણ, ટોળે, મેળો, ભજન મંડળી, કંપની.

સામાન્યનામ: માણુ, ઘોડો, ઊંટ, સમુદ્ર, નદી, તળાવ.

ક્રિયાનામ:- હલણી, કરણી, કર્મ, કૃત્ય, રૂપ, મુદ, માર.

[illegible]. [illegible]. पाठतीसरा.

[illegible].	મા માની ખાયતી.	मां रोटी खातीहै.
[illegible].	ભા ખીર પીએતો.	मैंथादुध पीताहै.
[illegible].	હુ ગોવાર અય.	वह ग्वाल है.
[illegible].	ગોવાર ગાયુ ચારેતો.	ग्वाल गौंआ चराता है.
[illegible].	બાપા બોલેતો.	बाबा बोलताहै.
[illegible].	ચમન અયેતો ..	चमन आताहै.
[illegible].	હશિ વ ડેરો અય.	यह शिव मंदीर है.

[illegible].	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ચારેતો	હલેતો	મલેતો	અયેતો
देखताहै	चलताहै	मिलताहै	आताहै

[illegible]=थोरा,लीख. [illegible]= [illegible]. [illegible]=[illegible],लीख.

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
વએતી	આણેતો	રમેતો	ખોલ	બોલ
जातीहै.	लाताहै	खेलताहै	खोल	बोल

વાક્યમાં જે શબ્દો કે શબ્દ નામને ઠેકાણે વપરાય તે સર્વનામ.

સર્વનામઃ- પુરુષ સર્વનામ, સંબંધી સર્વનામ, દર્શક સર્વનામ, પ્રશ્ન સર્વ-
નામ, અનિશ્ચિત સર્વનામ, વિશેષણ સર્વનામ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

કમલ ભમર ડમર સમર ચમર લવણ મવણ.

ડે" પ્રશ્ન વાચક સર્વનામ છે તેને જાતિ વિભક્તિ કે વચન લાગતાં નથી કર્તા તરીકેજ વપરાય છે તે અવ્યય છે.

[illegible]	પાઠ ચોથો	पाठ चौथा
[illegible]	વિ. ૧ એ.	विभक्ति. पु. १ ला.
१ [illegible]	આઉં-અસીં	१ मयँ ; हम
[illegible]	આઉં અચાંતો	मयँ आता हुं
[illegible]	અસીં અચોંતા	हम आते हैं
२ [illegible]	મુંકે ડેઓ	२ मुझे दयो
[illegible]	અસાંકે ડેઓ	हमको-हमारेको दो.
३ [illegible]	મુંનુ ન થ્યો	३ मुझसे न हुआ
[illegible]	અસાનું ન થ્યો	हमसे न हुआ
४ [illegible]	મુંલાય કર	४ मेरे लिये कर
[illegible]	અસાંલાયકર	हमारे लिये कर
५ [illegible]	મુંનું દુરથી	५ मेरे से दुर हो
[illegible]	અસાંનું દુરથી.	हमारे से दुर हो
६ [illegible]	મુંજો કમ કર	६ मेरा काम कर
[illegible]	અસાંજો કમ કર	हमारा काम कर
७ [illegible]	મુંમેં ન્યાર	७ मेरे में देख
[illegible]	અસાંમેં ન્યાર	हमारे में देख.
ટાં ટાંકે	ટાંનું ટાંલાય	ટાં-[illegible] ટાંજો ટાંમેં
પાં પાંકે	પાંનુ પાંલાય	પાં-[illegible] પાંજો પાંમેં

अपन अपनेको अपनेसे अपनेलिये अपनेसें अपना अपने में.

વિશેષણ:- જે શબ્દ વિશેષ્યના ગુણ, સંખ્યા માપ ને ગેર બતાવે તે.

વિશેષ્ય: જે શબ્દને વિશેષણ લગાડાયું હોય તે.

[illegible] કારો કુત્તો કારો વિશેષણ.

વિશેષ્ય કુત્તો.

વિશેષણ:- ગુણવાચક [illegible]

સંખ્યાવાચક [illegible]

માપ વાચક [illegible]

સર્વનામવિશેષણ - દર્શક સર્વનામ [illegible].

[illegible] વગેરે.

[illegible]	પાઠ પંજમો		पाठ पांचवा
[illegible]	વિભક્તિ		
1 [illegible]	તું ઓ આપ	१	तु. तुम आप
[illegible]	તું ખીલતો		तु हंसता है
[illegible]	આંઈ / આપ } ખીલતા		तुम हंसते हो / आप हंसते हैं हो
2 [illegible]	તોકે ચાંતો	२	तुम्हें कहता हूं / तुझको कहता हूं
[illegible]	આંકે / આપકે } ચાંતો		तुम्हें कहता हूं / तुमको कहता हूं / आपको कहता हूं
3 [illegible]	તોંનું બોલાણે નથો ?	३	तेरेसे बोला नहीं जाता
[illegible]	આંનું બોલાણે નથો ?		तुमसे खुलता नहीं.
[illegible]	આપનું ખવાણે નથો.		आपसे खाया नहीं जाता.
4 [illegible]	તોં લાય ખયો	४	तेरेलिये ले आया
[illegible]	આં લાય આયોસ.		तुमरेलिये ले आया.
[illegible]	આપ લાય આયો.		आपके लिये ले आया.
5 [illegible]	તોંનું છુટોસ-સેં	५	तेरेसे छुटा
[illegible]	તોંસેં બધોસ-સેં		तेरेसे बंधा
[illegible]	આનું / આપનું } છુટોસ-સેં.		तुमसे छुटा / आपसे छुटा
[illegible]	આંસેં / આપસેં } બધોસ સે.		तुमसे बंधा / आपसे बंधा
6 [illegible]	તોંજો / આંજો / આપજો } કમ કુરો	६	तेरा काम क्या / तुमेरा काम क्या / आपका काम क्या
7 [illegible]	તોંમેં / આંમેં / આપમેં } ગુણકેતરા ?	७	तेरेमें गुनकीतने ? / तुमेरेमें गुनकीतने ? / आपमें गुनकीतने ?

ક્રિયાપદ:- સ્થિતિ અસ્તિ અને કોઈ પણ જાતની ક્રિયા જે શબ્દ બતાવે તે ક્રિયાપદ. ક્રિ.ના પ્રકાર સકર્મક (દ્વિકર્મક) અકર્મક. જે ક્રિયાપદ ને કર્મ ન હોય તે અકર્મક જેમ:- [illegible] આંઉ વ્રૂ આંતો. સકર્મક:- [illegible]. મનુ ચોપડી વાંચેતો. મનુ વાંચનાર કર્તા. ક્રિયા વાંચવાની, વાંચેતો ક્રિયાપદ. વાંચે જો વિષય ચોપડી, ચોપડી કર્મ. દ્વિકર્મક:- [illegible]. [illegible].

[illegible] - Direct = [illegible] [illegible] - Indirect = [illegible].

उन - उन्हे
उनो - उन्हों

टा ढं - ५ उं   પાઠ છઉં   पाठ छठ्ठा.

ઉિદ્દિ १ उ - हुः . ऩो हो.	ઉ હુ આ હો.	वि. १ वह - व्हे. वे.
२ ઉन के उनी के	ઉન કે ઉની કે	२ उन्हं को, उन्हों को
३ उन नुं ઉટા ઉની નું ઉટા	ઉન નું વટા ઉની નું વટા.	३ उन्हं से उन्हों से
४ उन कार - ભાટે ભાટે	ઉન લાય - માટે વાસ્તે	४ उन्हं के लिये वास्ते
उनी कार - ભાટે ભાટે	ઉની લાય - માટે વાસ્તે	उन्हों के लिये वास्ते
५ उन नुं - टी - ઉટા	ઉન નું થી વટા	५ उन्ह से उन्हों से
उनी नुं - टी - ઉટા	ઉની નું થી વટા	
६ उन जो उनी जो	ઉન જો ઉની જો	६ उन्हं का उन्हों का
७ उन में उनी में	ઉન મેં ઉની મેં	७ उन्हं में उन्हों में

हन हुन दुन कुन.   જન હન તન કન.   जिसने, जिसने, उसने, किसने.

ही, ऊ, हे, हडो, केर.   હી, ઉ, સે, જુ, કો, કેર.   यह, वह, जो, कौन.

ગાંઉ ગાંટા. ગુંઉ ગાંટા. હું ગાંટા. ગાંઈ ગાંટા. હું ગાંટા. હો ગાંટા.

આ ઉિઆયાંતો. અસીઆયાંતા. તું આયાંતો. આઈઆયાંતા. હુ આયેતો. હે આયાંતા.

मयं आता हु. हम आते हैं. तु आता है. तुम आते हो. वह आता है.
वो आते हैं - वे आते हैं.

જે શબ્દ ને જાતિ વિભક્તિ કે વચન લાગતાં નથી તે અવ્યય.

અવ્યયના પ્રકાર:- ઉભયાન્વયી શબ્દયોગી, કેવળપ્રયોગી

અને ક્રિયાવિશેષણ.

જે શબ્દો કે વાક્યો વચ્ચે આવીને શબ્દ તેમને જોડે તે ઉભયાન્વયી અવ્યય છે.

ને, ઝને, ઝણ, શા, બા, દા, ભભે. કે. શો તે ઈત્યાદિ

શબ્દયોગી: જે શબ્દ નામ અને સર્વનામની પાછળ લાગી અર્થ કે સ્થાન દેખાડે છે તે. ઘોડે લાય. મું વાસ્તે, ઝાડ મથે, ઘર મિંજ. લાય વાસ્તે મથે. મિંજ શબ્દયોગી અવ્યય છે. જે અવ્યયો અંતઃકરણની ઊંડી લાગણીએ ભય, આશ્ચર્ય, ક્રોધ, વગેરે બતાવે તેને ... હે. ઓ - અરે, રે, ... હો ...

ક્રિયાવિશેષણ:- જે શબ્દ ક્રિયાપદના ગુણ-દોષ, હકાર નકાર, સ્થાન, રીત, કમી જાસ્તીપણું બતાવે તે જેમકે. - ઉતે ૧ ળ. ...

... હળવો, તોબે તો બેક્રા. ક્રમ. કદા, ... ઈ

... તીં. તીં ઈત્યાદિ

[illegible]

[illegible]	પાઠ સતો	पाठ सातवां
૧ [illegible]	આઉં ભણાંતો - તી	૧ मयँ उठाता हुं - ताहु
[illegible]	અસી ભણાંતા - તીઉં	हम उठाते हैं - ती हैं
૨ [illegible]	તું ભણેંતો - તી	૨ तु उठाता है - ती है
[illegible]	આંઈ ભણાંતા - તીઉં	तुम उठाते हो - ती हो
૩ [illegible]	ઉ ભણાંતો - તી	૩ वह उठाता है - ती है
[illegible]	ઓ ભણેં તા - તીઉં	वे उठाते हैं - ती हैं

ક્રિયાપદ અકર્મક હોયછે ત્યારે વર્તમાન કાળમાં પુરૂષબોધક પ્રત્યય નીચે પ્રમાણે હોયછે. ૧ લો પુ. ૨ જો પુ. ૩ જો પુ.

નર - આંતો | આંતા . એંતો, આંતા . | એતો અંન્તા } ક્રિયાપદ સકર્મક થતાં
નારી - આંતી | આંતીઉં . એંતી, આંતીઉં | એતી અંન્તીઉં } વર્તમાન પ્રત્યયો લગાય

પ્રથમ ક્રિયાપદના ધાતુમાં "આઈ" વધારાયછે જેમ ધાતુ "મિલ" અકર્મક આંઉ મિલાંતો સકર્મક આંઉ મિલાઈઆંતો.

અકર્મક ક્રિયાપદ સકર્મક થતાં પૂર્વના અલ્પ અ ઈ "એ" બનેછે.

જેમકે :- [illegible]

જ્યારે ક્રિયાપદ દ્વિકર્મક હોયછે અથવા થાયછે ત્યારે ક્રિયાપદના ધાતુને પછવાડે આયઈ ઉમેરાયછે જેમ:- ધાતુ ઠેર - ઠેરાઈઆંતો

કર્મ-કર્તા ક્રિયા | ક્રિયાપદ સકર્મક થતાં પૂર્વ અલ્પ ઉ ઓ નો ઓ થાયછે. | પછી મૂળ ધાતુ બને

જેમકે: [illegible]

ધાતુના ઉપાંત્ય "અ" નો "આ" થાયછે જેમકે :- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] નરજાતિ

[illegible] નારીજાતિ

[illegible]

[illegible] નરજાતિ

[illegible] નારીજાતિ

[illegible]

પાઠઅઠ્ઠું   पाठआठवां

ક્રિઆપદનો [illegible]			[illegible]	કુ-થી	को
[illegible]	પૉ	पड़,जोर	[illegible]	ચૉ	कहो.
[illegible]	ધ્અ	जा.	[illegible]	સુણ	सुन
[illegible]	ખ્લ	खिल,हंस,हसी.	[illegible]	વિંચાર	विचार
[illegible]	મ્લ	मिल	[illegible]	સમજ	समज
[illegible]	પ્ટ	मार,पिट,थाप.	[illegible]	રખ	रख
[illegible]	રમ	खेल	[illegible]	લભ	ज्ञान
[illegible]	ખેલ	खेल	[illegible]	મખ	लेगा
[illegible]	ખુલ	खुल	[illegible]	ઢઢ	टीक-काच्ची सरली
[illegible]	ખૉલ	खोल	[illegible]	નાળ	खैंच
[illegible]	ખા	खा	[illegible]	ચખ	चख
			[illegible]	ધુણ	हिला,धुन.
[illegible]	મૉલ	मोल	[illegible]	ભર	मिल
[illegible]	તર	तर	[illegible]	ભેર	मिला
[illegible]	તાર	तार	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ફેર	फिरा
[illegible]	ખારામ	खोला			
[illegible]	ગાણ	गिन	[illegible]	છાણ	फिरा
[illegible]		लीख	[illegible]	છણ	फिर
[illegible]	બુઝ		[illegible]	ખણ	उठा
[illegible]	શીખ	सीख	[illegible]	પૂર	हिला
[illegible]	[illegible]	सीख	[illegible]	ધોર	हिलोर
[illegible]	પુન	भीख	[illegible]	ચોરાય	चुरा
[illegible]	બોલ	बोल	[illegible]	ધૉડ	दौड
[illegible]	ભુલ	भुल	[illegible]	સર	खिस,हट
[illegible]	સુજ	समझ	[illegible]	સેર	खैंच
[illegible]	રૈ	रो	[illegible]	અથ	आव (धीरेसे)
[illegible]	સુન	सो	[illegible]	ઉઠી	उठ.
[illegible]	બેં	बैठ	[illegible]	વાંચ	बांच
[illegible]	શૈ	रही	[illegible]	[illegible]	पता लगाओ
[illegible]	ગા	गा	[illegible]	વૉ	बह

વે ગા,ખા   વર્તમાનકાળના પ્રત્યય પ્રથમ વ્ય, ઞ્ય, ખ્ય થાયછે.
ઑકારાંત ધાતુનો "ઑ" ઉડીજાયછે જેમ ચૉ-ચ્+આંતો• ચાંતો.
ઓકારાંતને પ્રત્યય લગાડવા પ્રથમ "ઈ" ઉમેરવી પડેછે ગોઈઆંતો
ક્રોઈઆંતો, રોઈ આંતો, ખોઈઆંતો   ઈત્યાદિ

[illegible]	पाठ नवां
[illegible]	वह कौन है
[illegible]	यह गवैया है.
[illegible]	अुसके हाथमें क्या है
[illegible]	सितार है
[illegible]	सितारको क्या करता है
[illegible]	सितारको बजाता है
[illegible]	देख वहे तार हैं
[illegible]	तार नीचे सात सात परदे हैं
[illegible]	गवैया अेक तारपर गज फीराता है
[illegible]	दुसरे सब स्वर भरते हैं
[illegible]	मनुष्यो मे मेल सितारके तारों [illegible] होना चाहिये

[illegible]	मिष	[illegible]	मुह
[illegible]	रेखा	[illegible]	लिखना
[illegible]	बोलना	[illegible]	करना.

[illegible]	पाठ दसवा
[illegible]	वड़ तलाव है
[illegible]	तलाव बड़ा है
[illegible]	तलाव में पानी है
[illegible]	पानी मीठा है
[illegible]	पानी मे कमल हैं
[illegible]	कमल सुदर हैं
[illegible]	तलाव की पार पर बड़ है
[illegible]	बड़ पर पखी बैठे हैं
[illegible]	बड़ के नीचे मुसाफर बैठे है
[illegible]	मुसाफर रोटी खाते हैं
[illegible]	बड़ की छाया मीठी है.
[illegible]	बड़ बड़ा उपकारक है

ठन्नो ठन्नो	बन्ना ठन्ना.	[illegible]	मुंह अंधेरा
[illegible]	मट्टी, मिट्टी.	[illegible]	गोला-ली.
[illegible]	खीचड़ी	[illegible]	छांव, छांह.
[illegible]	घोडा	[illegible]	मल्ल.
[illegible]	बस्त, बस्तु	[illegible]	बस.

ᑭાઢ ૭ગીઞારૌં | પાઠ અગીઆરીં | पाठ अगीआरवां

૭ઙાક્ષરી ᑌ૬૬ | | ओक्ाक्षरी शब्द

૭	અ	उपसर्ग-विना	કા	કા	कान (स्त्री)
ક	ક	अथवा, वा या	ક઼ા	ખા	खाओ
ક	ખ	आकृश	ક઼ા	ગા	गाओ
ઙાᑭર		बाजरा, बजरी	ᢊ૬૦		मूंग
ᑭ	જ	ही, जो	ᑭા	જ઼	जन्माया
ઢં	ઢ	मुर्ख	ઢ઼ા	ઠા	मेल
ᑕ	ત	तो	ઝા	ડા	बुद्धिमान
૭	ન	नही, मत.	ᑭા	પા	पाव
૯	પ	वी.	ઢા	ભા	भैया; भा
૭	મ	नही, मत.	૭ા	મા	मां, मैया, माता
૬ᑌ		गोहु, गेहुं.	ᑭᑌા		चिन्ना, चिन्हें.
ᑭાં	ચાં	बोलुं, कहुं.	ᑌા	વા	पवन
ઢાં	ઠાં	बरतन	૭ા	સા	दम, जीव.
ઝાં	ડાં	दाव	ક઼ા	હા	हा
ᑕાં	તાં	तो	ઢ઼ા	ધ્રા	डर, भय.
ઢાં	ધાં	फरीआद	૭	ઈ	यह
ગાં	ના	नये, नाम	૭ીં	ઈં	अथसे
ᑭાં	પાં	गिरुं, अपन	ઢીં	ફીં	कयसे
ᑭાં	રાં	रहुं	ક઼ીં	ખીં	क्षेम.
ᑭાં	લાં	पतापाडे	ઢી	ધી	घी
ᑭાં	સા	सीधे	ᑭી	છી	खराब
ᑌાર	જ્વાર	जुवार	ᑭાᑭા		चोखा, चावल
૭ᑕર		मटर	ક઼ાᑌાર		गवाहार, ग्वार.

[illegible] पाठ [illegible]

[illegible]	जिधरसे	[illegible]	ना, न. मत.
[illegible]	किधरसे	[illegible]	थाली
		[illegible]	कटोरा
[illegible]	उधरसे	[illegible]	लोटा
[illegible]	इधरसे	[illegible]	मांडा
[illegible]		[illegible]	गागरी, गागर.
[illegible]	नहीं		गागरी
		[illegible]	बड लोटी
[illegible]	जित - इधर		
	उत - उधर	[illegible]	कुदार
[illegible]	जित - जिधर	[illegible]	कुदारी
[illegible]	कित - किधर	[illegible]	खाना
[illegible]	तित - तिधर	[illegible]	पीना
[illegible]	यहां	[illegible]	[illegible] - घूमा
[illegible]	जहां	[illegible]	धोना
[illegible]	कहां	[illegible]	खिलना
[illegible]	वहां	[illegible]	खेलना
[illegible]	अहां	[illegible]	पूछना
[illegible]	वहां	[illegible]	बोलना
		[illegible]	देखना
[illegible]	कैसा	[illegible]	फिरना
[illegible]	ऐसा	[illegible]	खेंचना
[illegible]	जैसा	[illegible]	तानना
[illegible]	तैसा	[illegible]	धूनना
[illegible]	वैसा		
[illegible]	अगला, आगल.	[illegible]	घर
[illegible]	गा, गी.	[illegible]	बकरी, छेरी
[illegible]	ऊंट	[illegible]	बैल
[illegible]	मोर	[illegible]	मेना
[illegible]	तोता	[illegible]	कपोत
[illegible]	काका, कागा	[illegible]	चुहा, मुसा, उन्दर
[illegible]	कुत्ता	[illegible]	चल्ली - चीड़ी

[illegible]

बंदर और मगर

नदी में मगर रहता था। किनारे वाले आम पर बंदर दोनों में खुब मैत्रि थी। बंदर मिठ मिठ मीठे वनफल खाता और अपने मित्र मगर को भी खीलाता।

एक दिन मगर कुछ वनफल अपनी मगरी के लिये ले गया। मगरी ने चखे, बोली, खुब मीठे हैं, कहां से लाये? मगर ने कहा मेरे वानर मित्र ने दीये। मगरी बोली तब वह बंदर भी ऐसे मीठे फल खुब खाता होगा। मगर ने कहा, हां।

आहा भी ऐसे मीठे फल खाने वाले के कलेजे कितने मीठे होंगे! मुझे ला दो न।

मगर वानर के पास आकर कहने लगा।

मित्र तेरी भावज तुझे रोज याद करती है आज तुझे आना ही पड़ेगा। वानर ने कहा मैं वनचर जल में तैर नहीं सकता। मगर बोला मेरे पूठ पर बैठ जा। मैं तुझे लेकर पहुंचाउंगा। बंदर छलांग मार कर मगर पर स्वार हो गया।

बिचो बिच आये मगर बोला मगरी सगर्भा है उनको तेरे मीठे कलेजे खाने की इच्छा हुई है। वानर बोला अरे दोस्त वहां पर ही बोलना था न, अगर मैं मेरे कलेजे पहन लेता। अब तो रूठकर भावज बेचारी भुखी होगी। चलो फिर पीछे फिर।

मगर ने पुछा तो क्या तेरे कलेजे आम पर रखता है? बंदर ने कहा हां।

मगर जल्द लौटा और सपाटे में किनारे आ पहुंचा। फिर क्या? बंदर पेड पर खिल खिल खिल रहा था।

मगर मुंह बिकास के कितनी देर तक बैठा रहा होगा?

—કચ્છી શ્રીમંતો, વિદ્વાનો, શિક્ષકો,
અને સત્તાધિકારીઓને—

" જે દેશની વિર—વાણી મુર્દાઓમાં ચેતન પ્રેરે છે સુતેલાઓમાં શ્વાસ પ્રેરે છે સાહસમાં શૌર્ય આપે છે તે વિર–વાણીને જીવતી રાખવા આપનું અંતઃકરણ પણ ઇચ્છતું હશે ,,

" એક હાથે તાળી ન પડે તેમ કચ્છી લિપી પ્રચાર નું કાર્ય એકલે હાથે નજ થઇ શકે. અમારા એ કાર્યમાં આપનો મીઠો સહકાર માગીએ છીયે ,,

" શિક્ષકો એકેક કલાક વિધાર્થીને આ "લિપી" શીખવી મદદ કરી શકે છે.

" વિદ્વાનો કચ્છી ભાષાને કેળવવાની દિશામાં પગલાં લઇ શકે છે ,,.

" શ્રીમંતો આર્થિક સહાયદ્વારા મદદ કરી શકે છે.,,

" સત્તાધિશો આ "લિપી" ના ઉગાડેલા વૃક્ષને જળ સિંચન કરી વૃક્ષ બનાવી શકે છે. ,,

માતા આશાપૂરાનો સાદ છે   લેખક.

····:····:···

જાહેર વિજ્ઞાપન

—

કર્ત્તા તરફથી આ લિપીનું શિક્ષણ આપવા માટે તેમની જાતિ દેખરેખ હેઠળ કચ્છ નલીઆ મધ્યે ફ્રી સ્કુલ તા. ૧-૧-૫૦ થી ચાલુ કરવામાં આવશે આ સ્કુલમાં માત્ર "**કચ્છી લીપી**" ના અક્ષરો અને વ્યાકરણ શિખવવામાં આવશે માત્ર અભ્યાસ ક્રમ રોજ ૮ તો છે. જે ભાઇઓની ઇચ્છા હોય તેઓ આ શિક્ષણનો લાભ લઇ શકે છે.

ધનંજયાશ્રમ

પ્રકાશક

કચ્છ **નળીયા**

-: કર્તાની અન્ય કૃતિઓ :-

ફેશન અને સ્વદેશીવ્રત	રૂા.	૦ - ૪ - ૦
અમર ગિતાંજલિ	,,	૦ - ૮ - ૦
વિશ્વ શાંતિનો સંદેશ	,,	૧ - ૨ - ૦
કચ્છ જો કુરૂક્ષેત્ર કારો	,,	૪ - ૦ - ૦

મળવાનું સ્થળ :— **જોષી લક્ષ્મીનારાયણ લાલજી વકીલ**
ધનંજયાશ્રમ
(કચ્છ) **નળીયા**

★ ઓરીયન્ટલ પ્રીં. પ્રેસ (ઇન્ડીયા) ભુજ. (કચ્છ) ★